

מדת בדת

לע"נ הגה"צ רבי רפאל בנימין
בן רבי אריה ליב לוי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליין 280 פרשת תזריע מצורע תשפ"ה

שבועות ג-ט

בוקר והנותר ממנו עד בוקר באש תשרופו שהפסוק נותן עשה אחר לא תעשה שלא לוקים עליו ור' יעקב סובר שלא לוקים כי זה לאו שאין בו מעשה, אך יש לומר שר' יוחנן למד מסתם משנה שאדם נשבע שלא יאכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה ואכלה,

דף ד חייב רק אחת וזה שבועת ביטוי שחייבים על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ורק על זה חייב על זדונה מכות אך באוכל ולא אוכל לא לוקה, אך קשה מדוע עדיף הסתמא של פרק ב' מהסתמא של של משנתינו, אך קשה גם לצד השני איך רבי עצמו סתם פעם כך ופעם כך, אלא יש לומר שרבי סבר שלוקים על לאו שאין בו מעשה ואח"כ הוא חזר בו והמשנה לא זזה ממקומה, אך יש להקשות אם העמדנו את משנתינו שלוקה וכדעת ר' ישמעאל אך מה שייך מלקות על מראות נגעים, ויש לבאר שמדובר בקוצץ בהרתו וכדברי ר' אבין בר ר' אילעא שבמקום שכתוב השמר פן ואל זה לאו, אך קשה מה שייך מלקות לגבי יציאות השבת הרי זה לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ויש לומר שאכן המשנה כר' ישמעאל שלוקים על לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד, ומשמע שלולא כן היינו מעמידים כר"ע אך יהיה קשה שלר"ע לא חייב על העלם מקדש, אך יש לומר שאם העמדנו כר' ישמעאל ולמלקות א"כ ניתן להעמיד כר"ע ולמלקות, אך לפ"ז אין לכתוב ידיעות אלא התראות אך ניתן לפרש ידיעות של התראות, אך יש להקשות שא"כ מדוע כתוב שתיים שהן ארבע הרי יש רק שתיים, ועוד מה שייך לומר שיש בה ידיעה בתחילה וידיעה בסוף והעלם בינתיים מה שייך העלם למלקות, ועוד מה שייך לומר עולה ויורד, ורב יוסף מבאר שרבי עצמו הביא את המשנה לפי שיטת תנאים לגבי ידיעות הוא שנה כר' ישמעאל ולגבי שבועות הוא שנה כר"ע, ורב אשי אמר שהוא אמר שמועה זו לפני רב כהנא והוא אמר שאל תפרש שרבי שנה לפי שיטת תנאים והוא אינו סובר כך אלא אכן הוא סובר בזה כר' ישמעאל ובזה כר"ע, ששנינו לר"ע מנין אינו חייב על ידיעה בתחילה רק על שיש בה ידיעה בתחילה וידיעה בסוף והעלם בינתיים שכתוב ונעלם ונעלם שני פעמים, ורבי אומר עמוד ב שיש ללמוד מהמילה ונעלם שמשמעותה שהוא ידע ואח"כ כתוב והוא ידע א"כ יש כאן שתי ידיעות, ומה שכתוב פעמיים ונעלם ללמד שחייב על העלם טומאה והעלם מקדש, ומצאנו לגבי ידיעות שרבי חלק על ר"ע אך לא מצאנו שרבי סבר כר"ע לגבי שבועות, ויש לומר מסברא שמנין ר"ע מרבה לשעבר כי הוא דרש ריבוי ומיעוט א"כ גם רבי דרש ריבוי ומיעוט, ששנינו שרבי אומר שבכל פודים בכור אדם חוץ משטרות ורבנן אומרים שבכל פודים חוץ מעבדים שטרות וקרקעות ורבי דרש ריבוי ומיעוט ופדויו מבין חודש מרבה בערכך כסף חמשת שקלים מיעט תפדה מרבה ורבי מיעוט וריבוי ריבה הכל וממעט רק שטרות ורבנן דרשו כלל ופרט ופדויו מבין חודש תפדה כלל בערכך כסף חמשת שקלים פרט וכתוב תפדה שהוא כלל ולומדים כלל ופרט וכלל כעין הפרט שהוא דבר המיטלטל וגופו ממון כך כל דבר המיטלטל וגופו ממון להוציא קרקעות שאינם

דף ג שנינו בסוף מכות שחייב במקיף הראש שמים ובגילוח זקן חמש שמים מכל צד ואחד מלמטה בסנטר ולכן שנו אח"כ את מסכת שבועות שגם בהם יש שמים שהן ארבע.

יש להקשות מדוע כאן שנו את כולם ולגבי יציאות שבת ומראות נגעים לא שנו את כולם, ויש לומר ששבועות וידיעות הטומאה כתובים בתורה יחד והם דומים שיש בהם קרבן עולה ויורד לכן שנאום יחד וכיון ששנו את שניהם שנו את כולם.

יש להקשות שהמשנה מתחילה בשבועות ומפרשת בתחילה את ידיעות הטומאה, ויש לומר שכיון שדבריהם קצרים שנה אותם מיד ואח"כ פירט שבועות שדבריהם רבים שבועות שמים שהן ארבע שמים שאוכל ולא אוכל שהן ארבע אכלתי ולא אכלתי, ידיעות הטומאה שמים שהן ארבע שמים ידיעות טומאת קדש וידיעות טומאת מקדש שהן ארבע קדש ומקדש.

יציאות שבת שמים שהן ארבע שמים הוצאה של עני והוצאה של בעה"ב שהן ארבע הכנסה של עני והכנסה של בעה"ב, מראות נגעים שנים שהן ארבע שנים שאת ובהרת שהן ארבע שאת ותולדתה בהרת ותולדתה.

יש להקשות שמשנתנו לא כר' ישמעאל ולא כר"ע שר' ישמעאל סובר אינו חייב בנשבע על העתיד לבא, ולא כר"ע שסובר שחייב רק על העלם טומאה ולא על העלם מקדש, יש לומר שניתן לפרש את משנתנו כר' ישמעאל והמשנה אמרה שמים שהן ארבע שמהם לחיוב ומהם לפטור, ועוד יש לומר שמשנתנו כר"ע ושמים שהן ארבע מהם לחיוב ומהם לפטור, עמוד ב אך יש להקשות שהמשנה כתבה גם מראות נגעים ושם כולם לחיוב וא"כ גם בשבועה כולם לחיוב, ויש לומר שמשנתנו כר' ישמעאל והוא פטר לשעבר רק מקרבן אך יש חיוב מלקות, כמו שאמר רבא שהתורה רבתה בפירוש שבועות שקר כמו שבועת שוא שכמו ששוא זה לשעבר כך החיוב בשקר זה גם על לשעבר, אך יש להקשות שאמנם ניתן לפרש שבועת אכלתי ולא אכלתי שלוקה על השבועה עצמה כדברי רבא וכן אם נשבע שלא אוכל ואכל יש בזה מעשה אך אם נשבע שיאכל ולא אכל מדוע לוקה הרי אין בזה מעשה, ויש לומר שר' ישמעאל סובר שלוקים על לאו שאין בו מעשה, ויש להקשות שאם משנתנו סותמת כר' ישמעאל א"כ קשה מר' יוחנן שאומר הלכה כסתם משנה ושנינו שאם נשבע שאוכל ככר זו היום ועבר היום ולא אכלה שר' יוחנן ור"ל אומרים שלא לוקה לר' יוחנן לא לוקה כי זה לאו שאין בו מעשה ולר"ל לא לוקה כי התראת ספק אינה התראה, ויש לומר שר' יוחנן מצא סתם משנה נוספת שלא לוקים על לאו שאין בו מעשה, ואין לומר שהכוונה למה ששנינו שהמותיר בטהור ושובר עצם הפסח הטמא אינו לוקה ושובר בטמא לא לוקה כי כתוב ועצם לא תשברו בו בכשר ולא בפסול ומותיר בטהור אינו לוקה כי זה לאו שאין בו מעשה, אך יש לדחות שזה לא בגלל דעת ר' יעקב שלא לוקים על לאו שאין בו מעשה אלא בגלל דעת ר' יהודה שזה עשה שאחר לא תעשה לא לוקים עליו ששנינו שר' יהודה למד בפסוק לא תותירו ממנו עד

מיטלטלין ועבדים שהוקשו לקרקעות ושטרות שאין גופן ממון, ורבינא הקשה לאמימר וכי רבי דרש ריבוי ומיעוט הרי שנינו על הפסוק **מרצע** מנין לרבות סול סירה מחט ומקדח ומכתב למד ר' יוסי בר יהודה מהפסוק **ולקחת** כל דבר הנלקח ביד ורבי למד מהפסוק **מרצע** שכמו שמרצע הוא של מתכת כך כל דבר שהוא של מתכת, ושנינו שנחלקו שרבי דרש כלל ופרט, ור' יוסי בר' יהודה דרש ריבוי ומיעוט

דף ה' יש לומר שאכן רבי דרש כלל ופרט אך כאן הוא למד כמו התנא שאצל ר' ישמעאל שכתוב שני פעמים במים זה לא כלל פרט אלא רבוי ומיעוט, ובדעת רבנן מבאר רבינא שבא"י אמרו שבמקום שיש שתי כללות שסמוכים אחד לשני מטילים ביניהם פרט ודנים אותם בכלל ופרט, ולפ"ז שלרבי דנים בכלל ופרט א"כ קשה לגבי שבועות, ויש לומר שלגבי שבועות רבי הביא לדעת ר"ע אך הוא לא סובר כך.

רבי למד במילה ונעלם ששמע שהיה ידיעה, ומבאר רבא שלומדים את זה ממה שלא כתוב והיא עלומה ממנו ואביי מקשה א"כ לגבי סוטה שכתוב **ונעלם מעיני אישה** א"כ משמע שהוא ידע קודם ולכאורה אם הבעל ידע קודם המים לא בודקים את אשתו שהרי שנינו על הפסוק **ונקה האיש מעון והאשה ההיא תשא את עוונה** שהמים בודקים אותה רק אם הוא נקי מעון, ועוד קשה שכתוב על התורה **ונעלמה מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה** א"כ יש מי שיודע בתורה אך כתוב **לא ידע אנוש ערכה** ואביי מבאר שרבי סובר שידיעת בית רבו נקראת ידיעה, ורב פפא משקה א"כ איך יבארו את מה שכתוב אין בה ידיעה בתחילה ויש בה ידיעה בסוף וכי יש אדם שאין לו ידיעת בית רבו, אמר לו אביי שזה יתכן בתינוק שנשבה בין העכו"ם.

שנינו במסכת שבת יציאות שבת שנים שהן ארבע בפנים ושנים שהן ארבע בחוץ, יש להקשות מדוע כאן שנו רק שתיים שהם ארבע ויש לומר שבמסכת שבת שזה עיקר שבת שנו גם תולדות אך כאן שזה לא עיקר שבת שנו רק אבות, אך קשה שיציאות הם רק שתיים ואין לומר שמהם לחיוב ומהם לפטור כי הרי כתוב כמו מראות נגעים שכולם לחיוב, ורב פפא מבאר שבעיקר שבת כותבים חיוב ופטור וכאן שזה לא עיקר שבת כותבים רק מה שהוא לחיוב, אך קשה שאם חיוב הכוונה ליציאות יש מהם רק שתיים, ויש לומר שתיים של הכנסה ושתיים של הוצאה, אך קשה ששנו שם יציאות, מבאר רב אשי שהתנא קורא גם להכנסה יציאה **עמוד ב** כמו ששנינו המוציא מרשות לרשות חייב ולכאורה מדובר גם כשהוא מכניס ובכ"ז התנא קורא לו המוציא ואין לומר שמדובר רק במוציא מרשות היחיד לרה"ר שא"כ המשנה תכתוב המוציא מרשות היחיד לרה"ר וכתוב מרשות לרשות שאפילו מרה"ר לרשות היחיד וזה נקרא הוצאה, והטעם לכך הוא שכל עקירת חפץ ממקומו נקרא הוצאה, ורבינא מדייק כך ממה שהמשנה מתחילה יציאות שבת שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ והמשנה מפרשת הכנסה א"כ הכנסה נקראת יציאה, ורבא מבאר שהמשנה כותבת רשויות והיינו שרשויות שבת שתיים.

שנינו בנגעים מראות נגעים שתיים שהן ארבע בהרת עזה כשלג שניה לה כסיד ההיכל שאת כצמר לבן שניה לה כקרום ביצה, ור' חנינא אומר שהמשנה הזו לא כדעת ר"ע שאומר לקמן שמראות הנגעים זו למעלה מזו וזו למעלה מזו וא"כ סיד ההיכל טהור מלהצטרף לשיעור גריס כי אם תצרף אותו לבהרת ישנו שאת שעדיף ממנו

בלבנונית ואי אפשר לצרפו לשאת כי אינו תולדתו אלא של בהרת, אך זה יהיה קשה שגם מראה של קרום ביצה לא ניתן לצרף לשאת כיון שיש סיד שעדיף ממנו ולא ניתן לצרפו לסיד שהוא לא מינו,

דף ו' ויש לומר שלולא סיד ההיכל לא קשה מקרום ביצה שאף שמראה לבלבנונית פחות משאת התורה אמרה **ולשאת ולספחת** שהספחת טפילה לשאת אף שהיא פחותה ממנה לבלבנוניתה, אך קשה מסיד ההיכל וחייבים לומר שמשנה זו לא כר"ע, ואין לומר שהכוונה לדברי ר"ע שאמר ר' יוסי שר' יהושע בן ר"ע שאל את ר"ע מדוע אמרו מראות נגעים שנים שהן ארבע ור"ע אמר לו ואם לא מה יאמרו אמר לו שהמשנה תאמר מקרום ביצה ולמעלה טמא אמר ר"ע שבאים לחדש שמצטרפים זה עם זה אמר לו שניתן לומר מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרף זה עם זה אמר ר"ע שבא לומר שכהן שלא מכיר בהם ובשמותיהם אינו רואה את הנגעים, ויש לדייק ממה שר"ע לא אמר מסיד והיכל ומעלה משמע שר"ע סבר שכולם מצטרפים לשאת, אך יש לדחות שר"ע התכוון לשאת ותולדתה ולבהת ותולדתה, אלא יש להוכיח את דעת ר"ע מה שאמר ר' חנינא שהמשל בר"ע הוא ד' כוסות של חלב שבאחד נפלו שתי טיפות דם ובאחד נפלו ד' טיפות דם ובאחד נפלו ח' טיפות דם ובאחד נפלו י"ב טיפות דם, ויש אומרים ט"ז טיפות וכולם הן מראה לובן אלא שזה למעלה מזה וזה למעלה מזה, אך יש לדחות ששם מדובר במראה מעורב עם אדמיות ואין להוכיח על מראה שהוא חלוק בלובנו, ואין לומר שלומדים מראה חלוק ממראה פתוך כי שמענו שר"ע אמר אדמדם שבזה ובזה כיון שמוזג במים אלא מראה בהרת עז כשלג ושל סיד דוהה ממנה **עמוד ב** ואם נאמר שצמר הוא אחר שלג הוא היה צריך לומר שלצמר דוהה ממנה ויש לומר שאין הכי נמי ור' נתן אמר כך בר"ע שהוא לא אמר שסיד דהה משאת אלא צמר דהה ממנה.

מנין שבהרת היא עזה אמר אביי שלומדים מהפסוק **ואם בהרת לבנה היא לבנה** אך אין אחרת לבנה. **שנו בברייתא** שבהרת היא עמוקה כמו שכתוב **ומראה עמוק מן העור** כמראה חמה העמוקה מהצל, שאת הכונה גבוה כמו שכתוב **על ההרים הרמים ועל כל הגבעות הנישאות** וספחת הכוונה טפילה כמו שכתוב **ואמר ספחני נא** ומצאנו טפילה לשאת, וטפילה לבהרת אמר ר' זירא שלומדים ממה שנאמר לבנה בשאת ובבהרת וכמו שלשאת יש טפילה כך לבהרת יש טפילה, ובברייתא שנינו שהתורה הטילה את הספחת בין שאת לבהרת לומר שכמו שיש טפילה לשאת כך יש לבהרת.

רב ביבי מבאר בשם רב אסי שצמר לבן הוא צמר נקי בן יומו שמכסים אותו בשביל בגדים חשובים, ואמר ר' חנינא שהמשל לרבנן הוא שני מלכים ושני שרים שמלכו של זה למעלה ממלכו של זה ושרו של זה מעל שרו של זה, אך קשה שא"כ כל אחד הוא מעל השני אלא יש לפרש שמלכו של זה מעל השר שלו ומלכו של זה מעל השר שלו, ורב אדא בר אבא מבאר כגון מלך ואלקפטא שהוא מלך קטן יותר וכן רופילא שהוא השר של מלך אחד וריש גלותא, אך קשה שא"כ כל אחד הוא מעל השני, אלא יש לפרש שהמלך הוא העליון ואחריו רופילא ואחריו השר אלקפטא ואחריו ריש גלותא כל אחד ממונה מעל האחר, ורבא אמר כגון שבור מלכא של פרס וקיסר של רומי.

רב פפא שאל את רבא מי גדול יותר של רומי או פרס אמר לו וכי בחורשות אתה יושב צא וראה טבעה של מי יוצא יותר בעולם שכתוב ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדוקינה ואמר ר' יוחנן שזה רומי החייבת שיצא טבעה בכל העולם ורבינא אמר כגון גלימה של צמר חדשה וישנה יותר וכן סדין של פשתן חדש וישן יותר.

שנו בברייתא שהפסוק או הודע מדבר על טומאת מקדש וקדשיו שאם הזהיר וענש על טומאה וחייב עליה קרבן כמו שהעונש הוא על טומאת מקדש וקדשיו כך הקרבן הוא על טומאת מקדש וקדשיו, ואין לומר שזה הולך על תרומה כי לא מצאנו חיוב מיתה שיש בה קרבן, ואין לומר שאמנם אין קרבן קבוע אך יהיה קרבן עולה ויורד, דף ז כמו שמיעת קול וביטוי שפתים, אלא שכתוב בה למעט תרומה, אך קשה שנאמר שזה ממעט מקדש שלא יספיק קרבן עולה ויורד אלא קרבן קבוע, ורבא קרא על רבי דולה מים מבורות עמוקים שרבי למד על הפסוק או **בנבלת חיה טמאה** ולמה נאמר גם בהמה הרי היא בכלל חיה אלא ללמד מפסוק שכתוב בהמה טמאה ומדובר על טומאת קודש כך כאן מדובר בטומאת קודש, וטומאת מקדש לומדים מבכל קדש לא תיגע ואל המקדש לא תבא והקישו מקדש לקדש, ואין לרבות תרומה שלמדו מבכל קדש לא תיגע לרבות תרומה כי התורה מיעטה בה ואין לומר שבא למעט מקדש כי זה כרת כטומאת קודש, אך לכאורה נאמר שלא למעט תרומה כי זה אכילה כמו טומאת קודש, אלא למד רבא ממה שכתוב שלש כריתות בשלמים אחת לכלל ואחת לפרט ואחת לטומאה שכתובה סתם בתורה שהיא טומאת קודש ואם אינו ענין לטומאת קודש כי כבר למדנו כדלעיל מחיה טמאה לכן נלמד משם טומאת מקדש, אך קשה שר' אבהו למד ממה שכתוב שלש כריתות אחת לכלל ואחת לפרט ואחת לדברים שאינם נאכלים, ולר"ש שסובר שלא חייבים כרת על דברים שאינם נאכלים שנטמאו זה בא לרבות חטאת פנימית שלא נאמר שכיון שר"ש סובר שמה שלא קרב על מזבח החיצון כשלמים לא חייבים עליו משום פיגול ולא יהיה חייב משום טומאה, קמ"ל שחייב, אלא יש לומר כמו שאמרו נהרדעי בשם רבא שכתוב ג' טומאות בשלמים אחת לכלל ואחת לפרט ואחת לטומאה שכתובה סתם בתורה ואינך יודע מה היא הכוונה לטומאת קודש ואם אינו ענין לטומאת קודש כי לומדים כדברי רבי לומדים משם לטומאת מקדש, אך קשה שצריך לכתוב כרת כדברי ר' אבהו וכתבו טומאות ואי אפשר בלי לכתוב את זה, אלא רבא מבאר שלומדים גזירה שוה טומאתו טומאתו שכתוב כאן לכל טומאתו, **עמוד ב** וכתוב בטומאת מקדש טמא יהיה עוד טומאתו בו וכמו ששם זה טומאת מקדש כך כאן מדובר בטומאת מקדש, ובה בא לרבות נבלת עוף טהור ואמנם לעיל אמרנו שבה ממעט אך כיוון שכתוב או כי יגע שמשמע רק דבר שמשמא בניגעה וכתוב בה זה מיעוט אחר מיעוט והוא בא לרבות.

שנו בברייתא על הפסוק וכפר על הקדש מטומאות בני ישראל שניתן לרבות ג' טומאות טומאת ע"ז טומאת גילוי עריות או טומאת שפיכות דמים, בע"ז נאמר למען טמא את מקדשי בגילוי עריות נאמר ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחוקות התועבות ולא תטמאו בהם, בשפיכות דמים נאמר ולא תטמא את הארץ וסובר ר' יהודה שאין לומר שהשעיר מכפר על כל הג' טומאות הללו כי כתוב מטומאות בני ישראל ולא כל טומאות ומצאנו שהתורה חילקה טומאת מקדש וקדשיו מכל

טומאות א"כ הכפרה היא על טומאת מקדש וקדשיו, ור"ש סובר שניתן להכריע את זה ממקומו שכתוב וכפר על הקדש מטומאות ומדובר בטומאות של קדש, ואין לומר שהשעיר הזה מכפר על כל טומאות של קדש כי כתוב ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים כמו פשעים שאינם בני קרבן ומה שיש בו ידיעה בתחילה ולא בסוף השעיר הזה תולה שכתוב לכל חטאתם והיינו מי שיחייב חטאת.

מה שכתוב בברייתא טומאת ע"ז יש לדקדק שאם מדובר בשוגג הוא חייב קרבן אלא מדובר במזיד בלי התראה או בשוגג שלא נודע לו

דף ח וכן בגילוי עריות קשה שאם מדובר במזיד הוא בר קטלא ואם בשוגג הוא בר קרבן, ויש לומר שמדובר במזיד שלא התרו בו או בשוגג שלא נודע לו, וכן יש לבאר בשפיכות דמים שאם במזיד הוא בר קטלא ואם בשוגג הוא בר גלות אלא מדובר במזיד שלא התרו בו או בשוגג באופן שאינו בן גלות.

מה שכתוב בברייתא שמצאנו שהתורה חילקה טומאת מקדש וקדשיו משאר הטומאות ולכאורה הכוונה שקרבנם בעולה ויורד, אך קשה שגם בע"ז יש חילוק בקרבן שמביא שעירה ולא כשבה, מבאר רב כהנא שהברייתא מתכוונת למה שחילקו להקל ואם זה שעירה זה חילוק לחומרא, אך קשה שאולי הכוונה לילודת שגם בה יש עולה ויורד, ורב הושעיא מבאר שכתוב לכל חטאתם ולא כתוב לכל טומאתם, ולרשב"י שאמר שילודת היא נחשבת חוטאת יש לומר שאכן הוא אמר לר' יהודה בברייתא שממקומו הוא מוכרע, אך קשה שנאמר שהכוונה למצורע שהוא בעולה ויורד, מבאר רב הושעיא שכתוב לכל חטאתם ולא לכל טומאתם, אך קשה לדעת ר' שמואל בר נחמני שנגעים באים לכפר על ז' דברים, יש לומר שהקרבן לא בא לכפר כי הנגע כבר כיפר והקרבן בא להתיירו בקהל, אך קשה שנאמר שהכוונה לנזיר טמא שחילקו בקרבנותיו שהוא מביא תורים ובני יונה, מבאר רב הושעיא שכתוב לכל חטאתם ולא כתוב לכל טומאתם, אך קשה לדעת ר"א הקפר שנזיר נחשב חוטא יש לומר שהוא סובר כר"ש שממקומו הוא מוכרע.

יש לבאר מדוע ר' יהודה לא ביאר כר"ש שלומדים ממשמעות וכפר, ויש לומר שר' יהודה סבר שלומדים משם שכמו שעושים לפני ולפנים כך עושים בהיכל, ור"ש למד את זה מוכן יעשה ור' יהודה סבר שאם נלמד משם היינו אומרים שיביא פר ושעיר נוסף ויעשה, קמ"ל שלא, ור"ש סבר שמה שכתוב וכן יעשה משמע ממנו.

מה שהברייתא אמרה שלומדים מפשעיהם לכל חטאתם שמדובר בדבר שיש בו חטאת שיש בו ידיעה בסוף, יש להקשות הרי סופו להביא קרבן, ויש לומר שמדובר שנודע לו סמוך לשקיעת החמה והיינו אומרים שיתלה לו מהיסורים עד שיביא **עמוד ב** קמ"ל, מה שכתוב בברייתא שהשעיר תולה על אין בה ידיעה בסוף, יש לבאר שהיה קשה שעכשיו שאומרים חטאים באינם בני קרבן כמו פשעים שאינם בני קרבן א"כ נלמד להיפך שכמו שפשעים אין בהם קרבן לעולם כך בחטאים מדובר שאין קרבן והיינו שלא היה ידיעה בתחילה, ובמה שיש ידיעה בתחילה ואין ידיעה בסוף לא יתלה לו עד שיביא קרבן בסוף, ואין לומר שבאין ידיעה בתחילה שעיר חיצון ויוה"כ מכפר כי ניתן לומר להיפך ששעיר פנימי יכפר על מה שאין ידיעה בתחילה ושעיר חיצון ויוה"כ יתלה על מה שיש ידיעה בתחילה עד שיביא

מדובר בעולים כך כאן מדובר בעולים כי כתוב **עון העדה**, אך קשה שאם לומדים את כל השעירים אחד מהשני א"כ נאמר ששל ר"ח יכפר על שלו ועל של הציץ ונ"מ במקרה שנשבר הציץ, יש לומר שכתוב **עון עון** אחד הוא נושא ולא שתי עוונות, ויש להקשות שהציץ יכפר על שלו ושל ר"ח והנ"מ היא בטומאה שקרתה בינתיים, ויש לומר שכתוב **אותה** אותה נושא עוון ולא אחרת, ורב אשי אומר שכתוב בר"ח **עוון העדה** עדה ולא

קדשים ובציץ כתוב **עוון הקדשים** קדשים ולא עדה. **מצאנו** ששעירי ר"ח מכפרים על טהור שאכל טמא ומנין ששעירי רגלים מכפרים על אין ידיעה לא בתחילה ולא בסוף אמר ר' חמא בר חנינא שלומדים מיתור הואו שכתוב **ושעיר**,

קרבן, יש לומר שהפסוק אומר **לכל חטאתם** משמע בדבר שיש בו חטאת, ואין לומר שיכפר כפרה גמורה שאכן אם היה כתוב וכפר מחטאתם א"כ נפטר לגמרי אך כיוון שכתוב **לכל חטאתם** משמע שמדובר במה שיבא לכלל חטאת, אך קשה לגבי מה זה תולה, מבאר ר' זירא לומר שאם הוא מת בלי עוון, ומקשה רבא הרי המיתה ממרקת, ורבא מבאר שזה תולה להגן עליו מהיסורים.

שנינו שבאין ידיעה בתחילה שעיר שבחוץ ויוה"כ מכפר, יש להקשות שאם מקישים אותם יחד נאמר שהפנימי יכפר על שלו ועל של חיצון ונ"מ כשלא עשו את החיצון, יש לומר שכתוב בפסוק **אחת** שהוא מכפר כפרה אחת ולא שתיים, אך קשה שנאמר שהחיצון יכפר על שלו ועל של פנימי והנ"מ בטומאה שקרתה בין אחד לשני, יש לומר שכתוב אחת בשנה שכפרה זו תהיה רק פעם אחת בשנה

דף ט לר' ישמעאל שבאין ידיעה בתחילה ויש בסוף הוא בר קרבן א"כ יש לומר ששעיר חיצון מכפר על מה שאין ידיעה בתחילה ולא בסוף, אך קשה שזה כפרת שעירי רגלים וראשי חדשים, ויש לומר שר' ישמעאל סובר שכל השעירים כפרתם שוה על טומאת מקדש וקדשיו, ומה שהקישו פנימי לחיצון זה ללמד שכמו שפנימי אינו מכפר על שאר עבירות כך חיצון לא מכפר על שאר עבירות.

רב יהודה מבאר בשם שמואל בטעמו של ר' יהודה ששעירי ר"ח ורגלים מכפרים על אין ידיעה בתחילה ולא בסוף, שכתוב **ושעיר עזים אחד לחטאת לה'** שחטא שאין מכיר בו אלא ה' השעיר הזה מכפר, אך קשה שר"ל למד מזה שרק בשעיר ר"ח נאמר **לחטאת לה'** שהקב"ה אמר ששעיר זה הוא כפרה עלי שמיעטתי את הירח, ויש לומר שהיה ניתן לכתוב על ה' וכתוב לה' ללמד שזה חטא שרק ה' מכיר בו, אך קשה שנאמר שיכפר גם על שאר עבירות, ויש לומר כמו ששנו אצל ר' ישמעאל שכיון שהוא בא בזמן קבוע ר"ח או יוה"כ כמו שזה מכפר על טומאת מקדש וקדשיו כך השאר מכפרים על טומאת מקדש וקדשיו, ומצאנו בשעירי ר"ח ואין לומר שנלמד משם גם שעירי רגלים כי ניתן לפרוך שלא לומדים משל ר"ח כי הוא תדיר, ומיוה"כ לא נלמד כי מרובה כפרתו, **עמוד ב** ואין לומר שלמדנו ר"ח מיוה"כ ולא פרכנו שמרובה כפרתו כי הרי בר"ח כתוב כפרה וזה רק גילוי מילתא אך בשל רגלים לא כתוב כלל כפרה ולא ניתן ללמוד את הכל, אלא יש לומר כדברי ר' חמא בן ר' חנינא שלומדים מריבוי שכתוב **ושעיר** והוקשו שעירי רגלים לשל ר"ח שכמו שר"ח מכפר על שאין בו ידיעה בתחילה ובסוף כך של רגלים מכפר על שאין בו ידיעה בתחילה ובסוף.

הסתפקו בדעת ר' יהודה באין בו ידיעה לא בתחילה ולא בסוף אם מדובר רק בחטא שאין סופו להודע ובחטא שסופו להודע זה נחשב כיש בו ידיעה בסוף ושעיר חיצון ויוה"כ יכפר עליו, או שמדובר גם בחטא שסופו להודע ובכ"ז זה מכפר כי עכשיו זה חטא שאין מכיר בו אלא ה', ויש לומר ששנינו להדיא שלר' יהודה אומר שמה שאין בו ידיעה לא בתחילה ולא בסוף וחטא שסופו להודע שעירי רגלים ור"ח מכפרים.

ר"א מבאר בשם רב הושעיא בטעמו של ר"ש שכתוב על שעיר ר"ח **ואותה נתן לכם לכפר על עוון העדה** ולומדים **עוון עוון** מציץ שכמו שבציץ מדובר בטומאת בשר כך כאן מדובר בטומאת בשר, ואין לומר שכמו שבציץ